

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

287/2022
CEB

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 062-4348 din 26.07.2022

La nr. 287 din 13.07.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică – art.47, 48, 55; Legea nr.163/2010 privind autorizarea lucrărilor de construcție – art.14; ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	1894	
"28"	07	2022
Ora		

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8106 din 25.07.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică – art.47, 48, 55; Legea nr. 163/2010 privind autorizarea lucrărilor de construcție – art.14; ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia, a fost înregistrat și se regăsește pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6116/language/en-US/Default>.

aspx.

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este limitarea impactului surselor tradiționale de producere a energiei electrice asupra mediului, sporirea eficienței energetice și descurajarea treptată a dependenței de sursele tradiționale de producere a energiei electrice.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul consumatorilor finali ce utilizează SRE, prin optimizarea cadrului normativ de resort, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), doar în condițiile revizuirii acestuia potrivit recomandărilor prescrise conform compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea sau numele autorului și a participanților la elaborarea proiectului actului normativ (elaborat de către grup de deputați din cadrul Parlamentului Republicii Moldova, în condițiile art.47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996);*
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ (i) panourile fotovoltaice, dar și alte instalații de producere din SRE devin tot mai accesibile din punct de vedere financiar ii) tendința de creștere a prețurilor pentru energie în regiune; iii) interesul persoanelor fizice cu privire la montarea instalațiilor respective pentru consum propriu devine tot mai mare; iv) reglementarea conceptului de net metering (contorizare netă);*
- *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi (i) reglementarea termenului de 10 zile calendaristice pentru eliberarea avizului de racordare a instalațiilor de producere din SRE de capacități mici; ii) excluderea unor acte permissive (certificat de urbanism; autorizație de construire), necesare pentru proiectarea, construcția/montarea instalațiilor respective în cazul caselor locative individuale (inclusiv case familiale, case duplex, case înșiruite; iii) revizuirea datei de*

achitare de către furnizor a surplusului de energie electrică generat în rețea de către consumatorul final - 31 martie; iv) excludere a limitării accesului la rețea);

- *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (nu are drept obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și nu contravine acesteia);*

- *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare (este în concordanță cu legislația națională și pentru implementarea prevederilor proiectului de lege nu este necesară adoptarea altor acte normative sau modificarea celor existente).*

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”. Potrivit autorului, implementarea amendamentului propus, nu implică cheltuieli financiare adiționale.

Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus, în mare parte, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017. Excepție în acest sens, constituie amendamentul ce vizează identificarea unei soluții acceptate de toți subiecții implicați în negociere în contextul racordării solicitantului (alin.(3) art.47 Legea nr. 107/2016 - Art.I pct.1 al proiectului). Aspectele date, sunt analizate minuțios în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare privind îmbunătățirea redacției.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, nu reglementează activitatea agenților publici/entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.I pct.1 (alin. (2/1) art.47 Legea nr.107/2016)

Art. I. – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, 193-203, art. 413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. la articolul 47, [...] Se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

“(2¹) În cazul în care se solicită racordarea de către solicitantul, potențial consumator casnic sau consumator casnic existent, în limitele puterii contractate de consum, a centralei electrice destinată acoperirii consumului propriu de energie electrică, care utilizează surse regenerabile de energie, operatorul sistemului de distribuție este obligat să elibereze solicitantului respectiv avizul de racordare în termen de cel mult 10 zile calendaristice de la înregistrarea solicitării și prezentarea documentelor stabilite în Regulamentul privind racordarea. [...]”.

Obiecții:

Norma de trimitere stabilită, nu corespunde exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.55 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, fapt care atribuie caracter defectuos acesteia și poate determina incertitudine la etapa implementării, sub aspectul delimitării exigențelor legale imputabile privind condițiile de racordare și spectrul de acte ce urmează a fi prezentat de către solicitant. Carența prenotată, instituie riscul impunerii unor exigențe nevizate de *Regulamentul de racordare* aprobat de ANRE în modul corespunzător.

Recomandări:

Apreciind prin prisma prevederilor art.7 alin.(1) lit.h) al Legii nr.107/2016, se recomandă completarea amendamentului propus, după cuvintele “în Regulamentul privind racordarea” cu cuvintele “aprobat de către autoritatea competentă”.

Factori de risc:

- Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive
- Norme de blanchetă defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.I pct.1 (alin. (3) art.47 Legea nr. 107/2016)

Art. I. – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, 193-203, art. 413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. la articolul 47, [...] La alin. (3) se expune în următoarea redacție:

”(3) Avizul de racordare se eliberează gratuit. Operatorul de sistem este obligat să colaboreze cu solicitantul la alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare. [...]”.

Obiecții:

Utilizarea sintagmei „*alegerea și realizarea celei mai avantajoase soluții de racordare*” în conținutul amendamentului propus, atribuie caracter ambiguu normei, sub aspectul delimitării scopului negocierii și poate determina interpretarea extensivă a acesteia, atât de către *operatorul de sistem*, cât și de către *solicitant*.

Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă art.54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, or norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

Recomandări:

Completarea amendamentului propus cu o sintagmă ce va asigura identificarea unei soluții acceptate de toți subiecții implicați în negociere.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este limitarea impactului surselor tradiționale de producere a energiei electrice asupra mediului, sporirea eficienței energetice și descurajarea treptată a dependenței de sursele tradiționale de producere a energiei electrice.

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile *art.8 lit.b)* al Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea* a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Prevederile proiectului promovează interesul consumatorilor finali ce utilizează SRE, prin optimizarea cadrului normativ de resort, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), doar în condițiile revizuirii acestuia potrivit recomandărilor prescrise conform compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

Analiza amendamentelor propuse, denotă unele deficiențe, ce vizează utilizarea unei formule ambigue și a normelor de blanchetă defectuoase. Carența în speță, poate determina incertitudine la etapa implementării normelor, sub aspectul delimitării exigențelor legale imputabile privind scopului

negocierii, condițiile de racordare și spectrul de acte ce urmează a fi prezentat de către solicitant.

În contextul celor evidențiate supra, se recomandă autorului revizuirea amendamentului propus prin prisma recomandărilor înaintate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

25.07.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL, Inspector superior